

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП

_____ Олег ЛАГОДНЮК

«__» _____ 2020

07-03- 15S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

academic discipline

ІСТОРИЯ СЛОВ'ЯНСЬКИХ НАРОДІВ (ДАВНІ ТА СЕРЕДНІ ВІКИ)		HISTORY OF SLAVIC PEOPLES (ANCIENT AND MIDDLE AGES)	
Шифр за ОП	OK 14	Code in Educational Program	
Освітній рівень: перший (бакалаврський)		Educational level: first (bachelor's)	
Галузь знань Освіта / Педагогіка	01	Field of knowledge: Education / Pedagogy	
Спеціальність Середня освіта (Історія)	014.03	Field of study: Secondary education (History)	
Освітня програма: Середня освіта (Історія)		Educational Program: Secondary education (History)	

Силабус навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ СЛОВ'ЯНСЬКИХ НАРОДІВ (ДАВНІ ТА СЕРЕДНІ ВІКИ)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» Рівне. НУВГП. 2020. стор. 23

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18927>

Розробники силабусу:

Олексін Юрій Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін,

Шевчук Тамара Євгенівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “ 09 ” вересня 2020 року

Завідувач кафедри: *Олексін Ю.П. д.п.н, професор.*

Керівник ОП «Середня освіта (Історія)» *Олексін Ю.П. д.п.н, професор.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: *Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

СЗ №-4858 в ЕДО.

© Олексін Ю.П.,
Шевчук Т.С. 2020
© НУВГП, 2020

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Середня освіта (Історія)</i>
Спеціальність	<i>014.03 Середня освіта (Історія)</i>
Рік навчання, семестр	<i>1</i> <i>1</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>24 годин</i>
Практичні заняття:	<i>22 години</i>
Самостійна робота:	<i>74 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Олексін Юрій Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін ,

Вікіситет

<https://cutt.ly/df4yiPQ>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-6688-5193>

Як комунікувати

y.p.oleksin@nuwm.edu.ua

тел. 067-362-51-23

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

Шевчук Тамара Євгенівна, к. п. н., доцент кафедри суспільних дисциплін

Вікіситет	wiki.nuwm.edu.ua/index.php/
ORCID	https://orcid.org/0000-0003-2865-2839
Як комунікувати	t.ie.shevchuk@nuwm.edu.ua , тел. 0973347899 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Навчальна дисципліна «Історія слов'янських народів (давні та середні віки)» є важливою складовою частиною загального курсу всесвітньої історії. Хронологічно вона охоплює події від початків етногенезу європейських народів та становлення державності у Центрально-Східній Європі і до завершення Середньовіччя, що супроводжувалося Великими географічними відкриттями, падінням Візантії, формуванням загальноєвропейського економічного ринку.

Особливістю курсу є його багатоплановість і дискусійність теоретичних проблем, синкретичний характер розглядуваних подій та явищ, пропонованих студентам до засвоєння, порівняння процесів що відбувалися у сусідніх з українськими землями країнах, що дозволяє більш повно проаналізувати суперечності у вітчизняній історії.

«Історія слов'янських народів (давні та середні віки)» – це дисципліна, яка вивчає політичні, соціокультурні, економічні процеси в конкретних формах і просторово-часових вимірах. Важливою особливістю курсу є те, що він зорієнтований на засвоєння і застосування студентами спеціальності 014.03 – Середня освіта (історія), теоретичних знань з ранньої історії центрально-європейського регіону, усвідомлених умінь і навичок, необхідних для роботи в навчальних закладах середньої освіти.

Мета дисципліни «Історія слов'янських народів (давні та середні віки)» полягає в тому, щоб, спираючись на методологічні принципи історичної науки, використовуючи найновіші здобутки історіографії, сформувані у студентів спеціальності 014 Середня освіта (Історія) знання про головні етапи та події в історії слов'янських народів. Розглянути основні соціальні, економічні, політичні, етно-конфесійні та культурні процеси у європейському регіоні, проаналізувати труднощі, здобутки та специфіку в процесі формування державності у Центрально-Східній та Південній Європі у давні часи і середньовіччі.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://cutt.ly/ff4yjGw>

Компетентності ЗК 01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 04. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, культури, техніки і технологій.
ФК 05. Здатність до аналізу та синтезу першоджерел та наукових відомостей з історії та краєзнавчих досліджень для використання у практичній професійній діяльності; вміння характеризувати видатні історичні постаті, розуміти роль та місце людини в історичному процесі.
ФК 09. володіти ґрунтовними знаннями з давньої та середньовічної історії слов'янських народів з метою перенесення їх у площину шкільного навчального предмета «Всесвітня історія»; вміти аналізувати історичні факти, події, явища, персоналії, історичні закономірності розвитку слов'янських суспільств від найдавніших часів до середини XVI ст.

Програмні результати навчання ПРН 14. Застосовувати знання з дисциплін по історії Стародавнього Світу, слов'янської історії та стародавньої історії України у професійній діяльності вчителя й інтегрувати їх базові засади в історичних дослідженнях.

ПРН 15. Вміти аналізувати сучасні історіографічні концепції у розумінні середньовіччя і феодалізму; характеризувати джерела формування середньовічної цивілізації; аналізувати основні етапи її розвитку; аналізувати особливості матеріального життя та суспільних відносин епохи середньовіччя; виділяти причини і наслідки історичних подій середньовічної історії світу, слов'янської історії ...; оцінювати факти середньовічної історії, оперувати ними; характеризувати видатні історичні постаті, розуміти роль та місце людини в історичному процесі

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills) *Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, комунікативні навички, здатність дотримуватись норм професійної етики, навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення тощо.*

Структура навчальної дисципліни *Зазначено нижче в таблиці*

Методи оцінювання та структура оцінки *Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні, самостійні завдання до семінарських занять, вчасно здати модульні контролі знань.*
Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом аналітичного дослідження разом із студентом. Також, студент під керівництвом викладача самостійно оцінює свою роботу.
*За вчасне та якісне виконання практичних та індивідуальних робіт, здобувач вищої освіти отримує такі **обов'язкові** бали:*
50 балів за усні та письмові завдання
10 балів за наукову роботу
Всього поточна складова оцінювання: 60
Модульна складова оцінювання:
Модульний контроль №1: 20
Модульний контроль №2: 20
Всього модульна складова оцінювання: 40
Разом: 100
*Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових тез або статей за темою курсу, участь в університетській, всеукраїнській олімпіаді з історії, Всеукраїнській науково-*

практичній конференції «Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти», яка щорічно проводиться кафедрою суспільних дисциплін НУВГП.

Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бали (13 балів), рівень 2 – 2 запитань по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 3 бали (3 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції:
<http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Вивчення курсу передбачає наявність базових знань із історичних дисциплін: шкільний курс «Всесвітня історія», «Історія первісного суспільства», «Вступ до спеціальності»; а також роботу над вивченням спеціальної літератури.

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладачів курсу (Олексін Ю.П., Кочубей А.В., Сокаль В.А., Шевчук Т.Є., Якубовська С.С., Глава 8. Особливості підготовки викладачів закладу вищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства. // Наукове оточення сучасної людини: економіка і торгівля, менеджмент і маркетинг, туризм і рекреація, освіта і педагогіка, філологія, мовознавство і літературознавство, юридичні та політичні науки. Книга 3. Часть 2: серія монографій / [авт.кол. : І.Я. Львович, Г.А. Мохорев, Ю.П. Олексин, М.М. Сас, Н.М. Сирота та ін.]. - Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2020 - 157 с.: ил., табл. - (Серія «Наукове оточення сучасної людини»; №3). – С. 67-77, 149-150.; Бойко А.В., Олексін Ю.П. Теоретичні засади управління

навчальною практикою у закладах фахової перед вищої освіти (на прикладі коледжу економічної спрямованості) // Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти: Матеріали III Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (м. Рівне, 18 - 19 травня 2020 р.) / Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту НУВГП. – Рівне, 2020. – 148 с., - С.12-18.)

В освітньому процесі використовуються також наукові досягнення викладачів Олексія Ю.П., Шевчук Т.Є., що опубліковані у наукових фахових виданнях: «Особливості державної конфесійної політики Польщі в міжвоєнний період», «Українська освіта і шкільництво на Холмщині і Підляшші» та інші.)

<https://cutt.ly/DghMKAy>

Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Каталог освітніх сайтів// Предметний каталог// Історія/ [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.osvita.org.ua/iresource/?cmd=cat&num=4&ctg=20 2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/ 3. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олексі Новака, 75) / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka(інформаційні ресурси у цифровому репозиторії) 4. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/ 5. Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/ 6. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.lib.rv.ua/ 7. Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.cbc.rv.ua/. 8. Цифровий репозиторій НУВГП. URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/view/shufr/
----------------------	---

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*

Дедлайни та перекладання	<i>Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно з «Порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/. Згідно з цим документом і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.</i>
--------------------------	---

Перездача модульних контролів здійснюється згідно з <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно з відповідним положенням <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

У разі об'єктивних причин пропуску занять студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=341>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Зокрема, студенти можуть самостійно на платформі AXDRAFT опанувати матеріал одного із завдань вагою 15 балів за посиланням business.axdraft.com

Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів

навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*

Щосеместрово студенти заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.

За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.

Результати опитування студентам надсилають обов'язково.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja>

Оновлення*

За ініціативою викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно, враховуючи зміни в законодавстві України, результати наукових історичних досліджень, професійної діяльності, досвід зарубіжних країн стосовно організації професійної діяльності фахівців в історичній галузі.

При викладанні даної дисципліни враховано вимоги Закону України "Про вищу освіту" та нормативні документи щодо організації освітнього процесу в ЗВО.

Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін в історичній галузі. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Навчання осіб з інвалідністю

Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>

У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.

Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу долучені викладачі Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

* пункти, які обов'язково потрібно заповнити

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 24 год	Прак. 22 год	Самостійна робота 74 год
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 14. Застосовувати знання з дисциплін по стародавній історії слов'янських народів у професійній діяльності вчителя й інтегрувати їх базові засади в історичних дослідженнях.		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Визначити науковий апарат дослідження. Оволодіти ґрунтовними знаннями з давньої та середньовічної вітчизняної історії з метою перенесення їх у площину шкільного навчального предмета «Всесвітня історія».	
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, семінар-обговорення, моделювання професійної діяльності.	
Засоби навчання	Мультимедіа-, проєкційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали	
За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів		
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 14. Вміти інтерпретувати джерела з давньої та середньовічної історії слов'янських народів		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Визначати види історичних джерел та наукової літератури відповідно до основних правил їх бібліографічного опису на прикладі дисципліни, що вивчається. Вибрати тему наукового дослідження з давньої та середньовічної історії слов'янських народів.	
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, моделювання професійної діяльності	
Засоби навчання	Мультимедіа-, проєкційна апаратура,	

	інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання — 5 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 14. Вміти аналізувати сучасні історіографічні концепції у розумінні стародавнього часу, середньовіччя і феодалізму	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Оцінювати факти давньої та середньовічної історії, оперувати ними, працювати з стародавніми та середньовічними першоджерелами, на основі висновків пояснювати концепції.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, обговорення, рольові ігри, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 15. Знати політичну та соціально-економічну історію слов'янських народів від найдавніших часів до середини XVI ст.	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Ознайомити здобувачів з історичними фактами, подіями, явищами, персоналіями, історичними закономірностями розвитку слов'янського суспільства від найдавніших часів до середини XVI ст., аналізувати основні етапи розвитку слов'янських народів, створити табличні і графічні зображення періодизацій.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, обговорення, семінар-диспут, ситуаційні дослідження, моделювання професійної діяльності
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, Інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання – 5 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 15. Вміти оцінювати та аналізувати особливості матеріального життя та суспільних відносин епохи давньої та середньовічної історії південних і західних слов'ян	

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Скласти табличний варіант давньої історії південних і західних слов'ян, схематично зобразити найважливіші події найдавнішої історії європейських земель із особливостями матеріального життя та суспільних відносин.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, обговорення, ситуаційні дослідження, моделювання професійної діяльності
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, Інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали

За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 15.

Знати культурну та релігійну історію південних і західних слов'ян від найдавніших часів до середини XVI ст.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Підготувати розгорнутий варіант (презентації, реферати, есе та ін.) характеристики релігійного життя найдавніших жителів європейської території з використанням першоджерел. Вміти давати аналіз культурного розвитку народів, що населяли південні і західні землі європейського простору від найдавніших часів до середини XVI ст.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, обговорення, диспути, моделювання професійної діяльності, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа- проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали

За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів

За модульний (теоретичний) контроль знань (ПРН 14) модуль 1 - 20 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 15.

Вміти виділяти причини і наслідки історичних подій давньої та середньовічної історії південних і західних слов'ян

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	На основі аналізу першоджерел та сучасної наукової літератури вміти прослідкувати причинно-наслідкові зв'язки історичних подій давньої та середньовічної історії південних і західних слов'ян. Підготувати презентацію на одну із тем курсу «Історія слов'янських народів (давні та середні віки)» для міні-лекції.
Методи та технології	Міні-лекції, презентації, обговорення, ситуаційні

навчання	дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа- проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання – 5 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 15.	
Знати і розуміти проблему походження та прабатьківщини слов'ян	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	З'ясувати основні питання пов'язані з проблемою походження та прабатьківщини слов'ян; показати механізм формування державності у південних та західних слов'ян і сформувані об'єктивне уявлення про основні етапи історичного розвитку європейських слов'янських держав, визначити їх роль і місце в історії свого народу. Підготувати презентації на обрані теми.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, обговорення, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа- проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 15.	
Знати і розуміти основні етапи розвитку слов'янських держав.	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Сформувані у студентів здатність здійснювати історичний аналіз, реконструкцію історичних подій, явищ, процесів, історичне прогнозування та інтерпретацію історичних фактів періоду утворення Польської, Велико-Моравської, Сербської держав, Болгарського царства, Чорногорії, Хорватії, Боснійського королівства, Дубровника та Далмації. Підібрати джерельну базу власного дослідження на обрану тему.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, обговорення, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа- проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 15.	

Оцінювати факти давньої та середньовічної історії, оперувати ними.	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Обґрунтувати власні погляди на проблемні питання окресленого періоду; виявляти та використовувати міжпредметні інтегративні зв'язки для комплексного дослідження ключових проблем всесвітньої історії у давні часи та добу середньовіччя.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, обговорення, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа- проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 15.	
Вміти характеризувати видатні історичні постаті, розуміти роль та місце людини в історичному процесі.	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Характеризувати видатні історичні постаті давньої та середньовічної історії слов'янських народів, зокрема Мешко I, Казимир III Великий, Н. Коперник, Я. Кохановський, Марія Терезія та Йосифа II, місіонери Кирило та Мефодій, Ян Гус, Ян Амос Коменський, Стефан Душан, та ін. і розуміти роль та місце людини в історичному процесі. Провести лекцію-конференцію по видатних історичних постатях давньої та середньовічної історії слов'янських народів (підготовка виступів, презентацій, рефератів, есе та ін.)
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, обговорення, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа- проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 15.	
Самостійно висловлювати власні судження щодо соціально-політичних явищ, процесів і тенденцій в історії давньої та середньовічної історії слов'янських народів, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	За раніше обраною науковою темою по курсу підготувати звіт у вигляді або статті у студентський збірник, презентації для обговорення на семінарі,

виконати)	виступу на студентській конференції чи ін.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, обговорення, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа- проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
	За модульний (теоретичний) контроль знань (ПРН 15), модуль 2 - 20 балів
Усього за дисципліну	100

*для екзаменаційних дисциплін співвідношення поточного (практичного) та модульного (підсумкового) контролів - 60 та 40

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Найдавніша історія слов'ян.

Результати навчання	Кількість годин: лекції – 4 практ. - 2	Література:
		<p>1. Абашин Н.С., Козак Д.Н., Синиця Є.В., Терпиловський Р.В. Давні слов'яни. Археологія та історія: навчальний посібник. – К.: «Стародавній світ», 2012. 366 с.: 417 рис.</p> <p>2. Власто А.П. Запровадження християнства у слов'ян: Вступ до середньовіч. історії слов'янства. З англ. Пер. Р. Ткачук та Ю. Терех; Худож. оформ. С. Полохайло. К.: Юніверс, 2004. с. 496; іл. Бібліогр.: с. 456 – 496.</p> <p>3. Зашкільняк Л.О., Крикун М.Г. Історія Польщі. Від найдавніших часів до наших днів / Леонід Зашкільняк, Микола Крикун. Львів: Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2012. 759 с.</p> <p>4. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник / В.І. Яровий, П.М. Рюдяков, В.П. Шумило та ін. Вид 2-ге, стереотипне. К.: Либідь, 2003. 632 с.</p> <p>5. Чорній В.П. Історія Болгарії. Львів: ПАІС, 2007. 404 с.: іл., карти.</p> <p>6. Середньовічне населення межиріччя Верхнього Пруту та Середнього Дністра (XI – перша половина XIII ст.). Чернівці: Зелена Буковина, 2006. с. 284</p> <p>7. Баран В.Д., Козак Д.Н., Терпиловський Р.В. Походження слов'ян. К., 1991. 386 с.</p> <p>8. Историография истории южных и западных славян. М., 1987. 237 с.</p> <p>9. История южных и западных славян. Курс лекций. М., 1979. 450 с.</p> <p>10. Источниковедение истории южных и западных славян. М., 1998. 280 с.</p> <p>11. Кісь Я.П. Етногенез слов'ян. Львів, 1985. 234 с.</p> <p>12. Лаптева Л.П. Гуситское движение в освещении современников. Источники и материалы для практических занятий. М., 1992. 215 с.</p> <p>13. Лаптева Л.П. История Чехии периода феодализма (V век –</p>

		<p>1648 г.). Учебное пособие. М., 1993. 300 с.</p> <p>14. Макова Е.С. История южных и западных славян. Период феодализма (VI - середина XVIII â.). Учебно-методическое пособие. М., 1987. 180 с.</p> <p>15. Москаленко А.Е. Возникновение и развитие феодальных отношений у южных славян. Хорваты и сербы. М., 1978. 223</p> <p>16. Павленко Ю.В. Передісторія давніх русів у світовому контексті. К., 1991. 154 с.</p> <p>17. Петров В.П. Походження слов'ян. К., 1991. 161 с.</p> <p>18. Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник. К., 2003. 632 с.</p> <p>19. Анна Комнина. Алексиада/ (вст., пер., комент., Я. Н. Любарського). М., 1965. 150 с.</p> <p>20. Інститут археології Національної Академії наук України – http://www.iananu.kiev.ua/</p>	
<p>Опис теми</p>		<p>Предмет, завдання та проблеми курсу «Історія слов'янських народів». Хронологія та періодизація. Географічна складова курсу. Історіографія та джерела з курсу. Європейська археологія про слов'янські археологічні культури та пам'ятки.</p> <p>Найдавніша історія слов'ян. Слов'яни у II ст.. до н.е. – V ст.. н.е. Період слов'янської єдності. Розселення слов'ян в Європі. Рух слов'ян на Балкани та в Елладу. Проблеми етногенезу давніх слов'ян. Гіпотези та концепції прабатьківщини слов'ян.</p> <p>Проблема слов'янської прабатьківщини. Витоки та походження давніх слов'ян. Лінгвістика і антропологія щодо походження слов'ян. Археологічні джерела щодо походження слов'ян. Антропологічні особливості слов'ян. Перші історичні відомості про слов'ян. Союзи слов'янських племен. Слов'яни Центральної Європи у VII ст. Відносини слов'янського світу з народами та країнами Сходу I тис. н.е. (Іранці, араби, Хазарський каганат VII – X ст., Візантія). Відносини слов'янського світу з народами та країнами Західної Європи в період Раннього Середньовіччя (північні германці, Норвегія, Данія, Швеція, Англія, Нормандія, Франки, угорці). Суспільно-політичний устрій. Розвиток господарства та економіки. Релігійні вірування давніх слов'ян. Становлення слов'янської культури.</p>	

Тема 2. Полабські та поморські слов'яни в добу раннього середньовіччя.

<p>Результати навчання</p> <p>ПРН 14</p>	<p>Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2</p>	<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Абашина Н., Козак Д., Синиця Є., Терпиловський Р. Давні слов'яни. Археологія та історія: навчальний посібник. Київ : Стародавній світ, 2012. 366 с. 2. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник / В.І. Яровий, П.М. Рудяков, В.П. Шумило та ін. Вид 2-ге, стереотипне. К.: Либідь, 2003. 632 с. 3. Историография истории южных и западных славян. М., 1987. 237 с. 4. История южных и западных славян. Курс лекций. М., 1979. 450 с. 5. Источниковедение истории южных и западных славян. М., 	
---	---	---	--

		<p>1998. 280 с.</p> <p>6. Кісь Я.П. Етногенез слов'ян. Львів, 1985. 234 с.</p> <p>7. Макова Е.С. История южных и западных славян. Период феодализма (VI - середина XVIII â.). Учебно-методическое пособие. М., 1987. 180 с.</p> <p>8. Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник. К., 2003. 632 с.</p> <p>9. Інститут археології Національної Академії наук України – http://www.iananu.kiev.ua/</p> <p>10. Автореферати дисертацій – http://www.lib.ua-ru.net/dissertation/code-07.00.04.html</p> <p>11. http://www.hrono.ru/libris/lib_g/gudz2.php</p> <p>12. Інститут археології Національної Академії наук України – http://www.iananu.kiev.ua/</p>	
<p>Опис теми</p>		<p>Франко-Слов'янське протистояння. Вендська держава слов'ян. Підкорення німцями Полабських слов'ян. Полабсько-Поморські слов'яни в описах сучасників. Археологічні культури Полабсько-Поморських слов'ян. Географічний опис земель Полабсько-Поморських слов'ян та їх розселення. Історіографія історії Полабсько-поморських племен. Релігійні вірування Полабсько-Поморських слов'ян. Аркона – священне місто. Суспільно-політичний розвиток. Економічний розвиток. Культура Полабсько-Поморських слов'ян.</p>	
<p>Тема 3. Польські землі в давнину</p>			
<p>Результати навчання</p> <p>ПРН 14</p>	<p>Кількість годин: лекції – 6 практ. - 6</p>	<p>Література:</p> <p>1. Абашин Н.С., Козак Д.Н., Синиця Є.В., Терпиловський Р.В. Давні слов'яни. Археологія та історія: навчальний посібник. – К.: «Стародавній світ», 2012. 366 с.: 417 рис.</p> <p>2. Власто А.П. Запровадження християнства у слов'ян: Вступ до середньовіч. історії слов'янства. 3 англ. Пер. Р. Ткачук та Ю. Терех; Худож. оформ. С. Полохайло. К.: Юніверс, 2004. с. 496: іл. Бібліогр.: с. 456 – 496.</p> <p>3. Зашкільняк Л.О., Крикун М.Г. Історія Польщі. Від найдавніших часів до наших днів / Леонід Зашкільняк, Микола Крикун. Львів: Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2012. 759 с.</p> <p>4. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник / В.І. Яровий, П.М. Рюдяков, В.П. Шумило та ін. Вид 2-ге, стереотипне. К.: Либідь, 2003. 632 с.</p> <p>5. Историография истории южных и западных славян. М., 1987. 237 с.</p> <p>6. История южных и западных славян. Курс лекций. М., 1979. 450 с.</p> <p>7. Источниковедение истории южных и западных славян. М., 1998. 280 с.</p> <p>8. Кісь Я.П. Етногенез слов'ян. Львів, 1985. 234 с.</p> <p>9. Макова Е.С. История южных и западных славян. Период феодализма (VI - середина XVIII â.). Учебно-методическое пособие. М., 1987. 180 с.</p>	

	<p>10. Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник. К., 2003. 632</p> <p>11. Інститут археології Національної Академії наук України – http://www.iananu.kiev.ua/</p>	
<p>Опис теми</p>	<p>Польські племена у VI – IX ст. Політичний розвиток у X – на початку XII ст. Генезис Польської державності Пястів. Мешко I. Прийняття християнства. Культура прадавніх польських племен. Язичницькі уявлення. Божества та культу. Матеріальна культура. «Хрещення» та християнізація польських земель. Освіта, просвіта, мистецтво. Перші пам'ятники літератури. Культура повсякденного побуту.</p> <p>Польська культура XIII – XIV ст. Еволюція церкви. Освіта, просвіта, наука. Краківський університет. Суспільна думка. Література та мистецтво. Книгодрукування. Розвиток польської мови. Господарський побут та соціально-економічний лад.</p> <p>Організація польської держави у X – XIII ст. Основні віхи політичного розвитку. Криза польської державності. Економічні та соціальні відносини у X – на початку XII ст.</p> <p>Основні віхи політичного розвитку Польщі в XIII-XV ст. Польські князівства. Об'єднавчі тенденції. Державний устрій Польщі. Складання єдиного станової держави в XIV-XV ст. Казимир III Великий (1333- 1370). Відносини з Тевтонським орденом. Кревська унія. Грюнвальдська битва. Формування органів станового представництва.</p> <p>Економічний розвиток в XIII-XV ст. Форми колонізації і перебудова аграрних відносин. Стан міст, торгівлі, гірської видобутку. Соціальна структура. Духовенство. Селянство. Лицарство-шляхта. Складання станових привілеїв шляхти. Міщани.</p> <p>Політичний розвиток та соціально-економічний розвиток польської держави в XVI - першій половині XVII ст. Проблема абсолютизму. "Екзекуціоністський" рух шляхти в першій половині XVI ст. - Боротьба короля, шляхти і магнатеріїв. Люблінська унія (1569). Політична криза 1570-х років. Особливості внутрішньополітичного розвитку Речі Посполитої в кінці XVI - першій половині XVII ст. Зовнішня політика. Фільварковопанщинної системи господарювання. Причини її виникнення, природа, історична роль. Селянське господарство в XVI ст. Розвиток міста, ремесла і торгівлі, гірських промислів. Стани і соціальні групи. Шляхта. Ідеологія "сарматизму". Духовенство. Селянство. Городяни. Соціальні конфлікти. Польська культура в XVI - першій половині XVII ст.</p>	

Тема 4. Словацькі землі в давнину.

<p>Результат навчання</p> <p>ПРН 15</p>	<p>Кількість годин: лекції – 4 практ. - 4</p>	<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Абашин Н.С., Козак Д.Н., Синиця Є.В., Терпиловський Р.В. Давні слов'яни. Археологія та історія: навчальний посібник. – К.: «Стародавній світ», 2012. 366 с.: 417 рис. 2. Власто А.П. Запровадження християнства у слов'ян: Вступ до середньовіч. історії слов'янства. З англ. Пер. Р. Ткачук та Ю. Терех; Худож. оформ. С. Полохайло. К.: Юніверс, 2004. с. 496: іл. Бібліогр.: с. 456 – 496. 3. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник / В.І. Яровий, П.М. Рюдяков, В.П. Шумило та ін. Вид 2-ге, стереотипне. К.: Либідь, 2003. 632 с. 4. Баран В.Д., Козак Д.Н., Терпиловський Р.В. Походження слов'ян. К., 1991 . 386 с. 5. Историография истории южных и западных славян. М., 1987. 237 с. 	
--	---	--	--

		<p>6. История южных и западных славян. Курс лекций. М., 1979. 450 с.</p> <p>7. Источниковедение истории южных и западных славян. М., 1998. 280 с.</p> <p>8. Кісь Я.П. Етногенез слов'ян. Львів, 1985. 234 с.</p> <p>9. Лаптева Л.П. История Чехии периода феодализма (V век – 1648 г.). Учебное пособие. М., 1993. 300 с.</p> <p>10. Макова Е.С. История южных и западных славян. Период феодализма (VI - середина XVIII â.). Учебно-методическое пособие. М., 1987. 180 с.</p> <p>11. Петров В.П. Походження слов'ян. К., 1991. 161 с.</p> <p>12. Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник. К., 2003. 632</p>	
Опис теми		<p>Первісно-общинний лад. Князівство «Само». Велико-Моравська держава. Словаччина у X – XIV ст. Словаччина у XV- XVII ст. Словаччина у системі монархії Габсбургів. Економічний розвиток. Соціальний розвиток. Політичний розвиток. Взаємовідносини з сусідами. Розвиток освіти у середньовічній Словаччині. Архітектура Словацьких міських центрів. Культура Словаччини у XVI – XVII ст. Словацькі землі в XVI – XVII ст. Словаччина в XV-XVII ст. Економічний розвиток Словаччини в XV ст. Занепад міст. Поширення гуситської ідеології. Діяльність "братриків".</p> <p>Словаччина в центрі боротьби за угорську корону. Словаччина в системі монархії Габсбургів. Економіка Словаччини в XVI ст. Гуманістичне спрямування в культурі Словаччини XV ст. Замкове зодчество. Розквіт станкового готичної живопису.</p> <p>Словаччина XVII ст. Особливості процесу формування словацької народності. Словацькі землі - центр боротьби між угорською шляхтою та Габсбургами. Повстання 1678 і 1703 рр. Економічний розвиток Словаччини у XVIII ст. Розквіт гірничої металургії.</p> <p>Політичне становище словацьких територій в XVIII ст. Освічений абсолютизм Марії Терезії у Словаччині. Реформи Йосифа II. Словацьке Просвітництво. Розвиток науки. Матей Бел. Міська культура.</p>	
Тема 5. Історія Чеських земель в середньовічну добу.			
Результати навчання	<p>Кількість годин: лекції – 4 практ. - 4</p> <p>ПРН 15</p>	<p>Література:</p> <p>1. Абашина Н., Козак Д., Синиця Є., Терпиловський Р. Давні слов'яни. Археологія та історія: навчальний посібник. Київ : Стародавній світ, 2012. 366 с.</p> <p>2. Власто А.П. Запровадження християнства у слов'ян: Вступ до середньовіч. історії слов'янства. З англ. Пер. Р. Ткачук та Ю. Терех; Худож. оформ. С. Полохайло. К.: Юніверс, 2004. с. 496: іл. Бібліогр.: с. 456 – 496.</p> <p>3. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник / В.І. Яровий, П.М. Рюдяков, В.П. Шумило та ін. Вид 2-ге, стереотипне. К.: Либідь, 2003. 632 с.</p> <p>4. Историография истории южных и западных славян. М., 1987. 237 с.</p> <p>5. История южных и западных славян. Курс лекций. М., 1979. 450 с.</p> <p>6. Кісь Я.П. Етногенез слов'ян. Львів, 1985. 234 с.</p> <p>7.Лаптева Л.П. Гуситское движение в освещении</p>	

	<p>современников. Источники и материалы для практических занятий. М., 1992. 215 с.</p> <p>8. Лаптева Л.П. История Чехии периода феодализма (V век – 1648 г.). Учебное пособие. М., 1993. 300 с.</p> <p>9. Макова Е.С. История южных и западных славян. Период феодализма (VI - середина XVIII â.). Учебно-методическое пособие. М., 1987. 180 с.</p> <p>10. Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник. К., 2003. 632</p> <p>11. Інститут археології Національної Академії наук України – http://www.iananu.kiev.ua/</p>
--	---

Опис теми	<p>Чехія в період Раннього Середньовіччя (X-XII ст.). Формування держави Пржемысловичів. Соціально-економічний розвиток та соціальний устрій чеської держави. Культурне значення Великої Моравії. Культурна політика Карла IV. Створення Празького університету. Розвиток літератури та літописання у Чехії. Архітектура, скульптура та образотворче мистецтво Чехії у середні віки.</p> <p>Гуситський рух. Занепад чеської державності (XV – перша половина XVII ст.).</p> <p>Чеська держава в другій половині XIV - початку XV ст. Економічна та політична ситуація. Соціальна структура. Управління, фінанси. Ослаблення королівської влади, шляхетська опозиція.</p> <p>Гуситський рух в XV ст. Ідеологічні передумови гусизму. Діяльність Яна Гуса. Формування основних таборів гуситського руху. Гуситська революція. Гуситські війни. Нова фаза гуситського руху. Політична боротьба в період з 1437 по 1471 рр. Іржі з Подебрад.</p> <p>Соціально-економічний і політичний розвиток Чехії з 1471 по 1526 рр. Політичний устрій чеської держави. Положення окремих верств суспільства. Об'єднання чеською та угорською корон під владою Владислава з династії Ягеллонів. Ослаблення королівської влади. Розвиток станової держави.</p> <p>Соціально-політичний розвиток чеських земель у складі Габсбурзької монархії. 1526-1620 рр. Обрання Фердинанда I Габсбурга чеським королем і його політика. Конфлікти станів з королем. Повстання 1547 Економічний розвиток. Релігійна боротьба. Громада чеських братів. Загострення політичних протиріч у кінці XVI - початку XVII ст. Чеське станове повстання 1618-1620 рр.</p> <p>Чеські землі в період Тридцятирічної війни. Військові дії на території Чехії. Політичні та соціальні наслідки Тридцятилітньої війни для чеських земель. Торжество католицької Контрреформації. Економічні наслідки війни. Ян Амос Коменський.</p>
-----------	--

Тема 6. Південні слов'яни в добу середньовіччя.

Результати навчання	<p>Кількість годин: лекції – 2 практик. - 2</p> <p>ПРН 15</p>	<p>Література:</p> <p>1. Абашин Н.С., Козак Д.Н., Синиця Є.В., Терпиловський Р.В. Давні слов'яни. Археологія та історія: навчальний посібник. – К.: «Стародавній світ», 2012. 366 с.: 417 рис.</p> <p>2. Власто А.П. Запровадження християнства у слов'ян: Вступ до середньовіч. історії слов'янства. З англ. Пер. Р. Ткачук та Ю. Терех; Худож. оформ. С. Полохайло. К.: Юніверс, 2004. с. 496: іл. Бібліогр.: с. 456 – 496.</p> <p>3. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник / В.І. Яровий, П.М.</p>
---------------------	--	--

	<p>Рюдяков, В.П. Шумило та ін. Вид 2-ге, стереотипне. К.: Либідь, 2003. 632 с.</p> <p>4. Чорній В.П. Історія Болгарії. Львів: ПАІС, 2007. 404 с.: іл., карти.</p> <p>5. Баран В.Д., Козак Д.Н., Терпиловський Р.В. Походження слов'ян. К., 1991. 386 с.</p> <p>6. История южных и западных славян. Курс лекций. М., 1979. 450 с.</p> <p>7. Кісь Я.П. Етногенез слов'ян. Львів, 1985. 234 с.</p> <p>8. Макова Е.С. История южных и западных славян. Период феодализма (VI - середина XVIII â.). Учебно-методическое пособие. М., 1987. 180 с.</p> <p>9. Москаленко А.Е. Возникновение и развитие феодальных отношений у южных славян. Хорваты и сербы. М., 1978. 223 с.</p> <p>10. Петров В.П. Походження слов'ян. К., 1991. 161 с.</p> <p>11. Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник. К., 2003. 632 с.</p> <p>12. Інститут археології Національної Академії наук України – http://www.iananu.kiev.ua/</p>	
<p>Опис теми</p>	<p>Утворення болгарської держави та народності. Перше Болгарське царство. Прийняття християнства. Болгарія наприкінці IX – початок XI ст. Болгарія у битвах з Візантією та під її владою. Падіння візантійської влади та утворення Другого Болгарського царства. Друге Болгарське царство у XIV ст.</p> <p>Складання сербської державності. Князівства Зети і Рашки. Прийняття християнства. Сербія в часи правління Стефана Душана (1331-1355). «Законник Стефана Душана». Війни з Болгарією та Візантією. Становлення та розвиток державних інститутів. Соціально-економічний стан. Розповсюдження кирилиці.</p> <p>Утворення Чорногорії. Експансія Османської імперії та Венеції. Міські та селянські рухи у Хорватії, Славонії та Далмації. Утворення Боснійського королівства. Роль боснійської церкви. Розвиток землеробства та гірничої справи. Хорвати між Франкською та Візантійською імперіями у VII-IX. Хорватія у другій половині XI ст.. Хорватські землі наприкінці XII – в середині XIV ст. Дубровник і Далмація в X – XI ст. Специфіка розвитку далматинського міста. Далматинська торгівельна республіка Дубровник.</p> <p>Південнослов'янські землі під владою Османів (XIV – перша половина XVII ст.). Болгарський народ під владою Османської імперії (XV-XVII ст.). Сербські землі в другій половині XVI - XVIII ст. Антитурецькі повстання. Хорватські землі в XV-XVIII ст. Міські та селянські рухи в Хорватії, Славонії і Далмації. Освічений абсолютизм і його політика. Боснійські землі в XVI-XVIII ст. Падіння Боснії і Герцеговини. Ісламізація населення. Чорногорія в XVI-XVII ст. Утворення Чорногорії. Експансія Османської імперії та Венеції. Соціально-економічний устрій. Національно-визвольна боротьба. Роль церкви.</p>	
<p>Тема 7. Східні слов'яни в добу середньовіччя</p>		
<p>Результати навчання</p> <p>ПРН 15</p>	<p>Кількість годин: 2</p> <p>лекції – 2</p> <p>практ. -</p> <p>Література:</p> <p>1.Абашина Н., Козак Д., Синиця Є., Терпиловський Р. Давні слов'яни. Археологія та історія: навчальний посібник. Київ : Стародавній світ, 2012. 366 с.</p> <p>2. Власто А.П. Запровадження християнства у слов'ян: Вступ</p>	

	<p>2 до середньовіч. історії слов'янства. З англ. Пер. Р. Ткачук та Ю. Терех; Худож. оформ. С. Полохайло. К.: Юніверс, 2004. с. 496: іл. Бібліогр.: с. 456 – 496.</p> <p>3. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник / В.І. Яровий, П.М. Рюдяков, В.П. Шумило та ін. Вид 2-ге, стереотипне. К.: Либідь, 2003. 632 с.</p> <p>4. Середньовічне населення межиріччя Верхнього Пруту та Середнього Дністра (ХІ – перша половина ХІІІ ст.). Чернівці: Зелена Буковина, 2006. с. 284</p> <p>5. Баран В.Д., Козак Д.Н., Терпиловський Р.В. Походження слов'ян. К., 1991 . 386 с.</p> <p>6. Кісь Я.П. Етногенез слов'ян. Львів, 1985. 234 с.</p> <p>7. Макова Е.С. История южных и западных славян. Период феодализма (VI - середина XVIII â.). Учебно-методическое пособие. М., 1987. 180 с.</p> <p>8. Павленко Ю.В. Передісторія давніх русів у світовому контексті. К., 1991. 154 с.</p> <p>9. Петров В.П. Походження слов'ян. К., 1991. 161 с.</p> <p>10. Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник. К., 2003. 632 с.</p> <p>21. Інститут археології Національної Академії наук України – http://www.iananu.kiev.ua/</p>	
<p>Опис теми</p>	<p>Об'єднавчі процеси в Руських землях у ХІІІ – сер. ХV ст. Передумови об'єднання руських земель навколо Москви. Русь за правління Юрія Володимировича Долгорукого (1154-1157). Суперництво Москви та Твері. Держава Рюріковичів. Боротьба Русі з манголо-татарською навалою.</p> <p>Суспільно-політичне життя у VIII – IX ст. Білоруські землі у складі Київської Русі. Перші державні утворення на території Білорусі. Полоцьке князівство. Білоруські землі за правління князя Всеслава Чародія. Турово-Пінське князівство. Господарство та соціальні відносини на білоруських землях. Ремесла торгівля та шлях «З варяг у греки». Дохристиянська релігія у білорусів. Прийняття християнства в Білорусі та розвиток культури. Літопис Єфросинії Полоцької. Писемність, освіта, школи. Літописи. Література. Архітектура та мистецтво. Побут.</p> <p>Державно-політичне становлення Великого князівства Литовського.</p> <p>Політичне становище Речі посполитої ХVІ –ХVІІ ст. Адміністративно-правові та соціальні відносини. Розвиток економіки в містах та сільській окрузі. Релігійно-культурна політика.</p> <p>Утворення і зміцнення Російської централізованої держави (ХV – ХVІ ст.). Об'єднання руських земель в єдиній Руській державі та зміни у відносинах між владою та суспільством. Формування в Росії станів і Опричнина Івана ІV.</p> <p>Народи Східної Європи у другій половині ХV –ХVІ ст. Росія у першій половині ХVІІ ст. Соціальноекономічний розвиток Росії в першій половині ХVІІ ст. ХVІІ ст. в історії Західної Європи та Росії. Особливості Російського історичного процесу та його фактори. Криза землеробства та її довготривалий характер. Фінансова система та податкова політика. Феодальне землеволодіння та господарство. Соціальні відносини та політика керівництва. Неземлеробська сфера господарської діяльності. Структура державної влади та</p>	

*Лектори, к.п.н., доцент
д.п.н., професор*

*Т.Є. Шевчук
Ю.П. Олексін*